

Lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle asiassa dnro 1531/2025, 1564/2025, 1568/2025 ja 1571/2025

Kunnanhallitus 08.09.2025 § 235
433/10.02.02/2023

Valmistelija: Kunnanjohtaja

Pohjan Voima Oy suunnittelee 28 kokonaiskorkeudeltaan enintään 295 metrin korkuisesta tuulivoimalasta muodostuvaa tuulivoima-aluetta Sonkajärven kunnan Honkamäki-Viidankankaan alueelle. Hanketta kehittävä yhtiö on Pohjan Voima Oy:n tytäryhtiö Tuulipuisto Honkamäki-Viidankangas Oy. Suunnittelun kohteena oleva alue sijaitsee Sonkajärven kunnan pohjoisosassa siten, että suunnittelualan etäisyys Sonkajärven keskustajamaan on noin 11 kilometriä. Suunnittelun kohteena olevan hankealueen pinta-ala on 4 161 hehtaaria.

Sonkajärven kunnanvaltuusto on päätöksellään 26.5.2025 § 37 hyväksynyt hanketta koskevan alueidenkäyttölain (132/1999) 77 a §:ssä tarkoitetun Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan siten, että osayleiskaavaa voidaan käyttää tuulivoimaloiden rakentamisluvan myöntämisen perusteena kaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueilla. Sonkajärven kunnanvaltuuston päätös ei ole kuitenkaan tullut muutoksenhakuajan päättymisen jälkeen lainvoimaiseksi, sillä kunnanvaltuuston päätöksestä on tehty Itä-Suomen hallinto-oikeudelle neljä (4) valitusta. Valituskirjelmissä muutoksenhakijat ovat muun muassa vaatineet, että Itä-Suomen hallinto-oikeuden tulee kumota Sonkajärven kunnanvaltuuston päätös 26.5.2025 § 37 Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymisestä lainvastaisena joko kokonaisuudessaan taikka valituskirjelmissä erikseen mainittujen tuulivoimaloiden osalta.

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 11.7.2025 päivätyillä lausunto- ja asiakirjapyyntöillä pyytänyt Sonkajärven kunnanhallitusta antamaan lausuntonsa asiassa sekä toimittamaan hallinto-oikeudelle valitusten kohteena olevaan päätökseen liittyvät asiakirjat.

Tutustuttuaan Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntöihin ja niiden liitteinä olleisiin muutoksenhakijoiden valituksiin Sonkajärven kunnanhallitus toteaa, että valituksessa esitetty kaavoitustoimikunnan jäsen on osallistunut esteellisenä (intressijäävi) kaavoitustoimikunnan kokoukseen 20.5.2024 §11. Kunnanhallitus toteaa esteellisyyden osalta selvyiden vuoksi lisäksi, että toisin kuin valituksessa esitetään, kaavoitustoimikunnan jäsen ei ole ollut valtuutettuna esteellinen osallistumaan Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimayleiskaavaa koskevan kaavoitus sopimuksen käsittelyyn kunnanvaltuuston kokouksessa 14.11.2022. Tältä osin valituksessa esitetyn esteellisyyssväitteen perusteettomuus johtuu siitä, että kaavoitustoimikunnassa ja valtuustossa sovelletaan eri esteellisyyssäännöksiä eikä kaavoitus sopimuksen hyväksyminen ole koskenut kaavoitustoimikunnan jäsenenä toiminutta valtuutettua kuntalain 97 §:ssä tarkoitetulla tavalla henkilökohtaisesti.

Kaavoitustoimikunnan kokouksessa 20.5.2024 §11 toimikunta on käsitellyt Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan kaavaluonnosta kahden kaavaluonnoskartan VE1 (31 tuulivoimalaa) ja VE2 (23 tuulivoimalaa) pohjalta. Kaavoitustoimikunta on kokouksessaan päättänyt esittää kunnanhallitukselle, että se hyväksyy Honkamäki-Viidankankaan

tuulivoimayleiskaavan valmisteluaineiston, asettaa sen julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Koska kaavoitustoimikunnan kokoukseen 20.5.2024 § 11 on osallistunut esteellinen henkilö, asiassa on tapahtunut hallintolain (434/2003) 8 luvussa tarkoitettu menettelyvirhe. Menettelyvirheestä johtuen myös kunnanvaltuuston päätös 26.5.2025 § 37 Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymisestä on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Menettelyvirheen korjaamisesta säädetään hallintolain 50 §:ssä. Kyseisen lainkohdan mukaan, jos päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, viranomaisen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Hallintolain 52 §:n mukaan virheen korjaaminen edellyttää, että asia käsitellään uudelleen ja asiassa annetaan uusi päätös.

Alueidenkäyttölain mukaisessa menettelyssä esteellisen henkilön osallistuminen kaava-asian käsittelyyn tarkoittaa, että kaavan käsittely tulee palauttaa vaiheeseen, jolloin henkilö on osallistunut ensimmäisen kerran esteellisenä asian valmisteluun. Koska Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan käsittelyyn liittynyt esteellisyys on tapahtunut kaavoitustoimikunnan kokouksessa 20.5.2024 §11, jolloin kaavoitustoimikunta käsitteli laadittua kaavaluonnosta, asia tulisi lähtökohtaisesti palauttaa kaavoitustoimikunnalle uudelleen käsiteltäväksi kaavaluonnosvaiheeseen.

Alueidenkäyttölain järjestelmässä asiassa on otettava kuitenkin huomioon, että alueidenkäyttölain mukaan kaavaluonnoksen valmistelu ja nähtäville asettaminen eivät ole lainsäädännön edellyttämiä tuulivoimayleiskaavan laatimisen pakollisia valmisteluvaiheita. Tästä johtuen Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan käsittelyssä kaavoitustoimikunnan kokouksessa 20.5.2024 §11 tapahtuneen esteellisyysvirheen korjaaminen ei edellytä kaavaluonnoksen uudelleen käsittelyä, vaan tapahtunut menettelyvirhe voidaan korjata asettamalla kaavaehdotus julkisesti nähtäville alueidenkäyttölain 65 §:n mukaisesti. Kaavaehdotuksen uudelleen käsittelyllä ja nähtäville asettamisella täydennetään asiassa jo aikaisemmin toteutunutta laajaa vuorovaikutusta ja suoritettuja arviointimenettelyitä. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisella voidaan lisäksi varmistaa, että kaavoituksen osallisilla ja viranomaisilla on mahdollisuus osallistua alueidenkäyttölain edellyttämällä tavalla Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan valmisteluun ja lausua käsityksensä asiassa.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus hyväksyy edellä olevan selvityksen Sonkajärven kunnan lausunnoksi hallinto-oikeudelle.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto päättää korjata Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymistä koskevaan valtuuston päätökseen 26.5.2025 § 37 liittyvän esteellisyydestä johtuvan menettelyvirheen. Valtuusto päättää hallintolain 50 §:n nojalla itseoikaisuna poistaa päätöksensä 26.5.2025 § 37 ja palauttaa Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavoitustoimikunnalle uudelleen käsiteltäväksi siten, että kaavoitustoimikunta käsittelee Honkamäki-Viidankankaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadun palautteen ja siihen laaditut vastineet sekä valmistelee kaavaehdotuksen nähtäville asettamisen kunnanhallitukselle.

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yksimielisesti päätti hyväksyä edellä olevan selvityksen Sonkajärven kunnan lausunnoksi hallinto-oikeudelle.

Kunnanhallitus yksimielisesti päätti esittää valtuustolle, että valtuusto päättää korjata Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymistä koskevaan valtuuston päätökseen 26.5.2025 § 37 liittyvän esteellisyydestä johtuvan menettelyvirheen. Valtuusto päättää hallintolain 50 §:n nojalla itseoikaisuna poistaa päätöksensä 26.5.2025 § 37 ja palauttaa Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavoitustoimikunnalle uudelleen käsiteltäväksi siten, että kaavoitustoimikunta käsittelee Honkamäki-Viidankankaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadun palautteen ja siihen laaditut vastineet sekä valmistelee kaavaehdotuksen nähtäville asettamisen kunnanhallitukselle.
